

Jak motivovat a zaujmout dospělé studenty

**Vzdělávací program pro zaměstnance
vzdělávacích institucí a lektory vzdělávání
dospělých**

Obsah

Úvod	2
Část 1: Vzdělávání dospělých	6
1.1 Přehled	6
1.2 Plán lekce pro prezenční výuku	6
Pracovní materiál č. 1	9
Oddíl 2: Komunikace	13
2.1 Přehled	13
2.2 Plán lekce pro prezenční výuku	13
Pracovní materiál č. 1 - Obrázky pro aktivitu „Kreslení podle pokynů“	22
Pracovní materiál č. 2 - Pokyny k činnosti špatného posluchače	23
Pracovní materiál č. 3 - Panto Pletikosa Story	26
Pracovní materiál č. 4 - Pohled	27
Pracovní materiál č. 5 - Scénáře	31
Pracovní materiál č. 6 - Příklady rušivého chování	31
Pracovní materiál č. 7 - Hraní rolí a karta hodnocení	32
Část 3: Lektorské dovednosti	36
3.1 Přehled	36
3.2 Plán lekce pro prezenční výuku	36
Část 4: Aktivní zapojení studentů	40
4.1 Přehled	40
4.2 Plán lekce pro prezenční výuku	41
Oddíl 5: Digitální nástroje ve vzdělávání dospělých	44
5.1 Přehled	44
5.2 Plán lekce pro prezenční výuku	45
Pracovní materiál č. 1 - Strom kompetencí	51
Pracovní materiál č. 2 - Kritéria pro výběr nástroje	52
Pracovní materiál č. 3 - Kvízové kódy QR	53
Pracovní materiál č. 4 - Otázky QR kvízu	55
Pracovní materiál č. 5 - Klíč odpovědi na kvíz QR	56
Oddíl 6: Marketing ve vzdělávání dospělých	57
6.1 Přehled	57
6.2 Plán lekce pro prezenční výuku	57

Úvod

PŘEDSTAVENÍ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Rádi bychom Vám představili výcvikový program pro zaměstnance vzdělávacích institucí a lektory vzdělávání dospělých vyvinutý v rámci projektu STems Erasmus +.

KOMU JE VZDĚLÁVACÍ PROGRAM URČEN?

Tento vzdělávací program je určen všem pracovníkům v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků v institucích, které se vzděláváním dospělých zabývají. Poskytnuté nástroje a strategie mohou být užitečné jak pro začínající lektory, tak i pro zkušené zaměstnance.

PROČ BYCH MĚL/A TENTO VZDĚLÁVACÍ NÁSTROJ POUŽÍVAT?

Vzdělávací program Vám umožní rozvíjet kompetence související s podporou a motivací dospělých vytrvat v učení. Vzdělávací program obsahuje účinné motivační strategie a nástroje pro interakci s dospělými studenty, včetně využívání digitálních nástrojů a sociálních médií ke zvýšení účasti a zapojení studentů.

Vzdělávací program využívá flexibilnější a kombinovaný přístup k učení a zahrnuje 60 hodin výuky, přičemž 30 hodin výuky je prezenční a 30 hodin probíhá distanční formou. Můžete si vybrat vzdělávací přístup - prezenční nebo distanční vzdělávání, dle vašeho vzdělávacího kontextu a potřeb.

Všechny vzdělávací aktivity a materiály jsou k dispozici v šesti evropských jazycích - angličtině, maďarštině, chorvatštině, bulharštině, rumunštině a češtině. Pokud potřebujete jinou jazykovou verzi tohoto školicího programu, navštivte stránku stems-project.eu a vyberte jednu z nabízených jazykových verzí.

TÉMATA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program obsahuje následující témata:

- Vzdělávání dospělých
- Komunikace
- Lektorské dovednosti
- Zapojení studentů do výuky
- Digitální nástroje ve vzdělávání dospělých
- Marketing ve vzdělávání dospělých

Vzdělávací program také obsahuje nástroj pro sebehodnocení, který účastníkům vzdělávání pomůže stanovit studijní cíle, sledovat a hodnotit postup učení. Podrobný přehled témat obsažených v tomto vzdělávacím programu naleznete v následující tabulce.

Osnova výcvikového programu

SEKCE	TÉMATA	VÝSLEDKY	POČET HODIN			DALŠÍ MATERIÁLY PRO ONLINE VÝUKU
			CELKO VÝ (60)	PREZE NČNÍ (30)	ONLINE (30)	
1 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	- teorie učení a jejich implikace - charakteristiky učení dospělých (jak se dospělí učí v situacích na základě životních a pracovních zkušeností) - didaktika a metody vzdělávání dospělých - překážky a motivace ve vzdělávání dospělých	- porozumět teoriím učení dospělých - lépe aplikovat didaktické metody vzdělávání dospělých - využívat vhodné reakce na překážky a motivace ve vzdělávání dospělých k realizaci začlenění do vzdělávání dospělých - souvislost učení dospělých s novými realitami	6	3	3	<i>K dispozici na stems-project.eu</i>
2 KOMUNIKACE	- aktivní naslouchání - efektivní komunikace - řešení konfliktů	- definovat a identifikovat klíčové prvky mezilidské komunikace - zlepšit verbální a neverbální komunikaci - řešit potenciální komunikační bariéry - vytvořit kulturu empatie, respektu, přístupnosti a autenticity - rozvíjet dobré vztahy mezi studenty	14	7	7	<i>K dispozici na stems-project.eu</i>
3 LEKTORSKÉ DOVEDNOSTI	- vytváření pozitivní atmosféry	- vytvořit příjemnou, uvolněnou atmosféru	6	3	3	<i>K dispozici na stems-project.eu</i>

	- skupinová dynamika a soudržnost - dávat pokyny a poskytovat vedení	- pomoci studentům poznat jeden druhého - pomáhat udržet soubor pravidel ve třídě, která studenti přijali - dávat jasné pokyny - poskytnout návod, jak dělat činnosti - představit účel a užitečnost každé činnosti				
4 AKTIVNÍ ZAPOJENÍ STUDENTŮ	- generování zájmu - aktivní účast studentů - orientace a vytrvalost studenta na cíl - sebevědomí a samostatnost studenta	- podporovat studenty v rozvíjení realistických očekávání a cílů pro jejich učení - připravit úkoly, které jsou dostatečně náročné, aby zapojily studenty, ale nepřesahují kompetence studentů - dávat studentům pozitivní zpětnou vazbu a hodnocení - ujistit se, že studenti pravidelně zažívají úspěch - podněcovat nápady a další příspěvky od studentů - sdílet co největší odpovědnost za organizaci procesu učení se studenty	14	7	7	<i>K dispozici na stems-project.eu</i>
5 DIGITÁLNÍ NÁSTROJE VE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	- integrace digitálních nástrojů do výuky a učení - výběr vhodných nástrojů podle výsledků učení a profilu studenta	- navrhovat, organizovat a provádět výukové činnosti pomocí digitálních nástrojů - povzbuzovat studenty, aby ve výuce používali vzdělávací platformy - hodnotit proces učení a výuky pomocí digitálních nástrojů - využívají online výukové zdroje a platformy ke zdokonalování svých schopností, vyhledávání rad a	10	5	5	<i>K dispozici na stems-project.eu</i>

		navazování kontaktů s dalšími odborníky v platformě AE* ¹				
6 MARKETING VE VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	- marketing a marketingový mix pro vzdělávací instituce - využití digitálních nástrojů při marketingové propagaci vzdělávacích produktů	- pochopit význam marketingu ve vzdělávacím sektoru - porozumět marketingovému mixu (Produkt, Cena, Propagace, Místo, Lidé) a umět tento nástroj používat ve vzdělávací instituci - objevit a definovat segment trhu pro vzdělávací produkt, například vzdělávací kurz - navrhnout a vyvinout vzdělávací produkt a určit jeho vlastnosti v souladu s potřebami segmentu cílového trhu - používat digitální nástroje (např. grafický nástroj Canva, sociální sítě) pro marketingovou propagaci vzdělávacího produktu	10	5	5	<i>K dispozici na stems-project.eu</i>

¹ AE je elektronická licence Academic Edition pro software MS Office Standard. Tato licence je omezena na akademický sektor, je vhodná např. pro školy, muzea, knihovny apod. Academic Edition nelze použít v komerčním sektoru.

Část 1: Vzdělávání dospělých

1.1 Přehled

CÍLOVÁ SKUPINA	- Profesionálové v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků
TÉMATA	- Teorie učení a jejich implikace - Charakteristika učení dospělých - jak se dospělí učí na základě životních a pracovních zkušeností - Didaktika a metody vzdělávání dospělých - Překážky a motivace ve vzdělávání dospělých
VÝSLEDKY UČENÍ	Účastníci lépe porozumí tomu, jak se dospělí učí, a budou schopni propojit teorii s praxí, identifikovat bariéry a motivace, aby lépe zapojili dospělé do učení pomocí příslušných metod a nástrojů vzdělávání dospělých. Přímé výsledky Účastníci vzdělávání budou: - Seznámeni s teorií učení dospělých - Lépe umět uplatnit didaktické metody ve vzdělávání dospělých - Umět využít vhodné reakce na překážky a motivace ve vzdělávání dospělých k realizaci začlenění do vzdělávání dospělých - Umět vztáhnout učení dospělých k nové realitě
DOBA TRVÁNÍ	6 hodin: - 3 x 45 minut prezenční výuka - 3 x 45 minut online učení

1.2 Plán lekce pro prezenční výuku

N.	DOBA TRVÁNÍ (MINUT)	OBSAH / AKTIVITY	POUŽITÉ METODY	ZDROJE A MATERIÁLY
1	60	Teorie učení dospělých, identifikace potřeb dospělých studentů, styly učení a profily/prezentace, diskuze. Plánovaný proces s příslušnými fázemi: • Lektor představí obsah lekce • Scéna se studenty - porozumění charakteristikám vzdělávání dospělých Hlavní otázky ke zpracování (příklady):	Skupinová činnost	Prezentace Doporučená literatura Teorie učení dospělých: https://www.youtube.com/watch?v=Uk6QFIUYrkE

		➤ Co by podle vás mohly být hlavní charakteristiky učení dospělých? ➤ Jaký je rozdíl mezi učením dětí a učením dospělých? ➤ Proč si myslíte, že by mohlo být užitečné popsat učení dospělých pomocí teorie? • prezentace o teoriích vzdělávání dospělých (30 min) • Diskuze s účastníky na téma: Individuální nastavení, které odpovídá teoriím učení používaných u identických myslitelů a jejich přístupů k učení v dospělosti. Aktivita pro lektora a účastníky: ➤ Nejprve shromážděte tři tradiční skupiny učebních teorií, které ovlivnily porozumění učení dospělých: (Behaviourismus, kognitivismus, konstruktivismus) ➤ Shromážděte další tři, které také získaly uznání týkající se učení dospělých (experimentální učení; transformativní učení a komplexní teorie učení) ➤ Vyberete jednu z těchto teorií a pokuste se ji spojit s jedním nebo dvěma mysliteli, kteří reprezentují danou skupinu popisem učení dospělých. ➤ Pokuste se prosím stručně vysvětlit, jaké jsou klíčové aspekty vaší vybrané teorie učení a její dopad na učení a vzdělávání dospělých. Materiály, které se mohou použít pro tuto aktivitu: prezentace a relevantní video z YouTube. (30 min)		
2	60	Aplikace vhodných metod a technik pro výuku dospělých s prezentací, diskusí	Skupinová činnost	Prezentace Doporučená literatura Jak se dospělí učí:

		Plánovaný proces s příslušnými fázemi: - Lektor představí obsah druhé fáze této vzdělávací lekce zdůrazněním některých důležitých aspektů didaktiky a metod učení dospělých - Prezentace o tom, jak se dospělí učí - Zamyšlení studentů Hlavní otázky k zamyšlení: - Jaké jsou klíčové metody, jak pomoci ostatním úspěšně se učit? - Jaká je role dialogu a reflexe? - Jaký je dopad experimentálního učení dospělých? (30 min) - Diskuze na toto téma s hraním rolí za účelem pochopení rolí a dopadu didaktiky a účinných metod používaných při vzdělávání dospělých, například z časopisu Journal - Adult Education and Development Hraní rolí je blíže popsáno v pracovním materiálu č. 1. (30 min)		https://www.youtube.com/watch?v=3ldewyddjbg Šest zásad vzdělávání dospělých: https://www.youtube.com/watch?v=Vlj7crwki-I https://www.dvv-international.de/en/adult-education-and-development/editions/aed-862019-the-good-adult-educator
3	60	Identifikace zdrojů motivace a překážek učení dospělých, aplikace vhodných metod a strategií, které podporují zapojení a účast na vzdělávání dospělých. Plánovaný proces s příslušnými fázemi: - Lektor představí aktivitu: jaký je dopad překážek / motivací? Ukázkové otázky: - Pokuste se obecně identifikovat každodenní bariéru a motivaci ovlivňující kvalitní vzdělávání dospělých? - Jak se čas může stát bariérou (nedostatek, rigidita) nebo motivujícím faktorem (čas a	Skupinová činnost	Prezentace Doporučená literatura Vzdělávání dospělých techniky: https://www.youtube.com/watch?v=8leJYqldNw

		datum, flexibilita, pravidelnost atd.)? ➤ Jaký je důsledek toho, aby byl obsah učení převážně teoretický (bariéra) či vyvážený skutečným nastavením z praxe (motivující)? • prezentace motivací a překážek – jaká je role pro lepší klima učení? (20 min) • Diskuze na toto téma se speciální hrou na srovnání - opětovná práce ve dvojicích na identifikaci bariéry a motivace s jejich dopady na vzdělávání dospělých. ➤ Lektor rozdělí skupinu do dvojic; ➤ Lektor požádá každou dvojici, aby shromáždila dvě bariéry a dva motivační faktory (interní nebo externí) ovlivňující učení dospělých. Dvojice musí vysvětlit, jak mohou tyto bariéry a motivace ovlivnit učení dospělých! (20 min) Závěry a sdělení (20 min)		
--	--	--	--	--

Pracovní materiál č. 1

Cílem první části tohoto vzdělávacího programu je pomoci pracovníkům vzdělávacích institucí a lektorům vzdělávání dospělých zlepšit jejich znalosti a dovednosti v oblasti vzdělávání dospělých s odkazem na hlavní teorie a jejich důsledky, na charakteristické rysy učení dospělých, na role a dopady didaktiky a metod ve vzdělávání dospělých a na hlavní překážky a motivace zjištěné při učení v dospělosti. Z tohoto důvodu poskytujeme podrobný přehled témat oddílu 1 s každým zaměřením a prvky, abychom účastníkům umožnili získat celé spektrum našeho přístupu k tématům, protože jsou navzájem relativně vzájemně propojena, stejně jako v některých dalších částech programu.

Dalším účelem vzdělávacího programu STEMS je pomoci profesionálním zaměstnancům organizací a institucí zaměřených na vzdělávání dospělých účinně motivovat a zapojit dospělé do učení a zlepšit tak proces výuky. Proces výuky je uskutečněn prostřednictvím interaktivní aktivity komunitního učení, aby účastníci vzdělávání porozuměli náročným otázkám učení a vzdělávání dospělých. V tomto ohledu

uvádí oddíl o vzdělávání dospělých do osy své analýzy jasnou, přesto důležitou otázku: Jak se dospělí učí?

Vezmeme pět dimenzí vzdělávání dospělých, abychom získali důkladný obraz o hlavní otázce vzdělávání dospělých. Systematický pohled nám tedy umožní vzájemně rozvíjet naše znalosti a dovednosti v aspektech učení dospělých následujícím způsobem:

- Učící se teorie a jejich implikace
- Charakteristika učení dospělých - jak se dospělí učí v situacích učení na základě životních a pracovních zkušeností
- Didaktika a metody vzdělávání dospělých
- Překážky a motivace ve vzdělávání dospělých

Pokud jde o činnosti této části, vyvinuli jsme konkrétní úkoly, abychom shromáždili a sdíleli některé relevantní rysy učení dospělých, pomocí nichž mohou účastníci objevovat a identifikovat problémové oblasti, aby mohli diskutovat a porovnávat s již existujícími znalostmi o vzdělávání a vzdělávání dospělých. V rámci aktivit skupina profesionálních zaměstnanců a učitelů formuluje menší skupiny, aby diskutovali o určených otázkách, které pomáhají porozumět těmto pěti aspektům učení dospělých a uvažovat o nich, a to tím, že přináší příklady účastníků praxe shromážděných během práce s dospělými.

Výsledkem je, že těchto pět aspektů učení dospělých nám umožňuje propojit teorii s praxí, rozpoznat některé další oblasti pro zlepšení, identifikovat některé konkrétní problémové oblasti, kde další vývoj může pomoci zlepšit účast i výkon ve vzdělávání. Naším záměrem je vyzvat účastníky, aby formulovali otázky pro další zkoumání a rozpoznali jejich role a potenciální odpovědnosti při podpoře kvalitního učení dospělých. Pochopením procesu učení dospělých spolu s náročnými faktory bude tato situace učení určitě mít za následek rozvoj dovedností a kritické myšlení prostřednictvím interakce, která bude poskytována v průběhu této části programu.

Účastníkům bude poskytnut dostatek času a prostoru k formulování jejich otázek a poznámek ke všem oblastem, které tyto konkrétní oblasti nabízejí pro diskurz a analýzu v osobní části, avšak on-line část poskytne dostatek prostoru pro další zpracování a reflexe, která doplní skupinové aktivity a umožní individuální zdokonalení a aplikaci v situacích, které uvažují sami.

Pro členy skupiny budou stanoveny tři cíle:

- Práce ve dvojicích za účelem diskuse o teoriích učení a jejich propojení s určenými mysliteli;
- Využívání hraní rolí k rozpoznání omezení a břemene svobody dospělých pedagogů.

Hraní rolí bude implikováno způsobem, jak navrhnout a rozvíjet cyklus učení (dánský příklad), kde lektor musí prokázat, že ví, jak pracovat se skupinou dospělých, aby diskutovali o určitém problému (např. pochopit použití perfekta/předpřítomného času v anglické gramatice na konkrétních příkladech) Lektor by měl plnit své úmysly a popsat relevantní přístup a metodu zvolenou pro efektivní znalosti prostřednictvím experimentálního přenosu učení, zatímco členové skupiny musí rozpoznat omezení a možnosti učení. Účastníci musí krátce popsat svůj přístup k tématu. Hraní rolí se bude hrát ve dvou skupinách, za předpokladu, že v programu nebude celkově více než 30 lidí!

- Opětovná práce ve dvojicích na identifikaci překážek a motivací učení v dospělosti.

Témata oddílu 1 k diskusi:

- **Učící se teorie a jejich implikace**
 - Porozumění učení
 - Hlavní rysy jednotlivých teorií učení a ve vzdělávání dospělých
 - Behaviourismus odkazující na konekcionismus a podmíněnost
 - Kognitivismus - sociální kognitivismus
 - Pragmatismus a konstruktivismus - sociální konstruktivismus
 - Experimentální učení
 - Humanismus a pragmatismus
 - Transformativní učení
 - Komplexní teorie učení
 - Andragogika jako věda o vzdělávání a učení dospělých (Knowles)
- **Charakteristika učení dospělých - jak se dospělí učí v situacích učení na základě životních a pracovních zkušeností**
 - Jak se dospělí učí?
 - Změny ve schopnosti učit se
 - Druhy učení:
 - Kognitivní učení
 - Emocionální učení
 - Učení založené na chování
 - Experimentální učení
 - Tradiční formy učení v kontextu kultury
 - Konfrontace učebních situací jako výzva
- **Didaktika a metody vzdělávání dospělých**
 - Účinky různých teorií a důvodů učení s ohledem na vlastní didaktické aktivity
 - Didaktické principy vzdělávání dospělých
 - Orientováno na účastníka
 - Zkušenost orientovaná
 - Vztah k životnímu prostředí
- **Překážky a motivace ve vzdělávání dospělých**
 - Pozadí zapojení do vzdělávacích procesů:
 - Psychologické dimenze
 - Skupinové aspekty
 - Socio-demografické aspekty
 - Nedostatek vzdělání a předčasné ukončení
 - Vnější faktory a účast na vzdělávání dospělých / překážky účasti
 - Rámcové podmínky
 - Náklady
 - Čas
 - Místo / prostor
 - Kultura
 - Doba trvání
 - Období
 - Genderově specifické aspekty

Doporučená literatua:

- 1.) Bélanger, Paul (2011) *Theories in Adult Learning and Education* Opladen: Budrich Publishers
- 2.) Jarvis, Peter (2004) *Adult Education and Lifelong Learning* London-NY: Routledge Falmer Pp. 82- 118.
- 3.) Jarvis, Peter (2006) *Towards a Comprehensive Theory of Human Learning. Lifelong Learning and the Learning Society. Vol I.* London – NY: Routledge
- 4.) Pätzold, Henning (2011) *Learning and Teaching in Adult Education* Opladen: Budrich Publishers

Oddíl 2: Komunikace

2.1 Přehled

CÍLOVÁ SKUPINA	- Profesionálové v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků
TÉMATA	- Aktivní naslouchání - Efektivní komunikace - Řízení konfliktů
VÝSLEDKY UČENÍ	- Definovat a identifikovat klíčové prvky mezilidské komunikace - Zlepšit verbální a neverbální komunikaci - Řešit potenciální komunikační bariéry - Vytvořit kulturu empatie, respektu, přístupnosti a autenticity - Rozvíjet dobré vztahy se studenty
DOBA TRVÁNÍ	14 hodin: - 7 x 45 minut prezenční učení - 7 x 45 minut online učení

2.2 Plán lekce pro prezenční výuku

N.	DOBA TRVÁNÍ (MINUT)	OBSAH / AKTIVITY	POUŽITÉ METODY	ZDROJE A MATERIÁLY
1	25	Aktivita: Kreslení podle pokynů Účastníci vzdělávání utvoří dvojice, osoby ve dvojici se posadí zády k sobě. Každý účastník obdrží výkres, pero a prázdný list papíru. Lektor dává pokyny: účastníci se nemohou na sebe dívat, ani si navzájem ukazovat své kresby, mohou komunikovat pouze verbálně a popisovat svému partnerovi to, co mají nakreslené na výkresu. Druhý účastník dle jejich popisů, nakreslí obrázek. Účastníci se poté vystřídají, přičemž ten, který popisoval obrázek, nyní kreslí obrázek dle pokynů svého partnera. Po dokončení obou výkresů se účastníci postaví a navzájem si ukáží	Dvojice práce Diskuze	Pera, papír Pracovní materiál č. 1

		své kresby, přičemž porovnají originál a kopii. Lektor požádá skupinu o vyhodnocení aktivity: • Jak jste se cítili během této aktivity? • Bylo obtížné dávat pokyny nebo kreslit obrázek? Lektor a skupina dospěli k závěru, že zpráva, kterou hodláme odeslat, a způsob, jakým je tato zpráva přijata, se mohou lišit.		
2	10	Prezentace Lektor stručně teoreticky seznámí účastníky s komunikačním procesem a překážkami v komunikaci.	Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor, plátno nebo TV prezentace na téma: Komunikace
3	20	Aktivita: Mizerný posluchač Lektor rozdělí účastníky do skupin po třech. Každému účastníkovi je přiřazena určitá role. Jeden z trojice účastníků bude „mluvčí, druhý bude „posluchač“ a třetí bude „pozorovatel“. Účastníci obdrží od lektora papír, na kterém je napsáno, jaká bude jejich role. Každý účastník si před zahájením aktivity přečte pokyny na svém papíru. Každý „posluchač“ obdrží na svém papíru jinou instrukci. Např.: • Pozorně poslouchajte a ve vhodnou dobu pokládejte relevantní otázky. • Přerušte a zabraňte mluvčímu v dokončení věty. • Často měňte předmět diskuze. • Často doplňujte mluvčího. • Často přerušujte mluvčího. • Smějte se, když to mluvčí myslí vážně. • Během hovoru mluvte s někým jiným. • Rozhlédněte se po místnosti a během hovoru vykřikujte. • Dávejte v průběhu hovoru rady, o které jste nebyli požádáni. • Buďte šokováni nebo uraženi tím, co říká řečník.	Skupinová práce Diskuze	Pracovní materiál č. 2

		• Neudržujte oční kontakt s mluvčím. „Mluvčí“ dostanou instrukci, aby mysleli na něco, k čemu mají velmi silnou citovou vazbu, a aby byli připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut. „Pozorovatelé“ dostanou pokyny, aby zaznamenali všechny interakce mezi posluchačem a mluvčím, přičemž by posluchači měli zůstat po celou dobu konverzace potichu. Po ukončení rozhovorů lektor požádá účastníky o vyhodnocení aktivity: • Jak jste se cítili během této aktivity? • Co se stalo? • Čeho si pozorovatelé všimli? • Čeho si mluvčí všimli? • Jaké pokyny měli posluchači? Lektor klade závěrečné otázky: • Cítili jste, že posluchači naslouchají? • Jak se cítíte, když někdo neposlouchá, co na to říkáte? Lektor může zapsat odpovědi všech účastníků na tabuli nebo na flipchart.		
4	10	Prezentace Lektor poskytne krátký teoretický úvod do aktivního naslouchání a tipů aktivního naslouchání v komunikaci.	Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor, plátno nebo TV Prezentace na téma: Komunikace
5	25	Aktivita: Pozorný posluchač Lektor vytvoří dvojice. Ve dvojicích si účastníci vyberou nové téma, ke kterému cítí silnou citovou vazbu a pokračují v dialogu s jednou osobou, která zahájí diskusi a partner naslouchá. Řečníci jsou instruováni, aby kontrolovali, zda posluchači naslouchají aktivně. Účastníci si poté vymění role. Poté, co oba účastníci zahráli obě role, lektor vyhodnotí aktivitu s účastníky.		Pera, tužky, papír

		Mluvčí dávají zpětnou vazbu na poslechové dovednosti svého partnera, vysvětlují, jaké příklady aktivních strategií poslechu si všimli. Účastníci také porovnávají, jak se cítili v předchozí aktivitě (Mizerný posluchač).		
	15	Přestávka na kávu		
6	35	Aktivita: Vyprávění příběhu Všichni účastníci kromě jednoho opustí místnost. Lektor přečte prvnímu účastníkovi příběh Panto Pletikosa. Účastník se snaží zapamatovat si co nejvíce podrobností tohoto příběhu. Poté vejde do místnosti druhý účastník a první účastník mu převypráví příběh s podrobnými detaily, které si zapamatoval. Druhý účastník poté vypráví příběh třetímu účastníkovi a tak to jde stále dokola, dokud všichni účastníci nejsou v místnosti a nevyprávěli příběh. Lektor poté znovu přečte původní příběh a u účastníků kontroluje: • Jaké chyby se staly při převyprávění příběhu? • Na jaké podrobnosti se pamatovalo a proč? Lektor a účastníci dospěli k závěru, že při komunikaci může dojít k neúmyslnému šumu a rušení - to, co bylo řečeno, nemusí být nutně stejné jako to, co bylo slyšet, i když jsme se snažili pozorně naslouchat.	Skupinová práce Diskuze	Pracovní materiál č. 3
8	20	Aktivita: Úhel pohledu V první části aktivity lektor seskupí účastníky do skupin po 4. Jeden účastník z každé skupiny jde za lektorem (jeden po druhém) a je mu ukázán obrázek. Každý účastník vidí jiný obrázek stavby vytvořené Arie Berkulin z roku 1977 s názvem Swing. (V případě, že je 20 nebo více účastníků, dvě skupiny uvidí stejný obrázek). Účastníci se vrátí do své	Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor, plátno nebo TV Prezentace na téma: Komunikace Pracovní materiál č. 4

		skupiny a popisují, co viděli, ostatním členům skupiny, kteří poté musí nakreslit obrázek dle jejich pokynů. Ve druhé části aktivity lektor požádá skupiny, aby ukázaly, co nakreslily, zkontroluje u osoby, která obrázek viděla, jak přesné jsou kresby, a zbytek skupiny uhodne, o jaký objekt se jedná. Lektor účastníkům sdělí, že všechny skupiny viděly a kreslily obrázky stejného objektu, konstrukce Swing. Tvar konstrukce závisí na umístění pozorovatele. Lektor poukazuje na to, že vnímání stejné situace se může u jednotlivých osob lišit. Lektor požádá účastníky, aby se podělili o situace ze svého pracovního nebo osobního života, kde mohlo dojít k nesprávné komunikaci kvůli rozdílnému vnímání.		
9	35	Aktivita: Scénáře Lektor stručně vysvětlí a předvede rozdíl mezi zprávami Ty a já. Lektor rozdělí účastníky do dvojic a každý účastník si vybere kartičku se scénářem určité situace. Účastníci hrají obě situace, oba přebírají roli osoby, která je popsána na kartičce. Poté lektor zkontroluje, jak se účastníci během dialogů cítili a jak obtížné jim bylo formulovat své požadavky.	Prezentace Práce ve dvojicích	Pracovní materiál č. 5 Prezentace na téma: Komunikace
	15	Přestávka na kávu		
10	30	Aktivita: Kde stojíš? V této aktivitě se účastníci naučí naslouchat ostatním, kteří mluví o svých pocitech na konflikt, a sdílet s nimi své osobní zkušenosti. Lektor přečte řadu prohlášení a po každém prohlášení by se účastníci měli na chvíli tiše zamyslet nad svým vlastním názorem. Poté se účastníci budou pohybovat tiše a umístit se do	Skupinová aktivita	Volný, volný prostor pro pohyb po místnosti

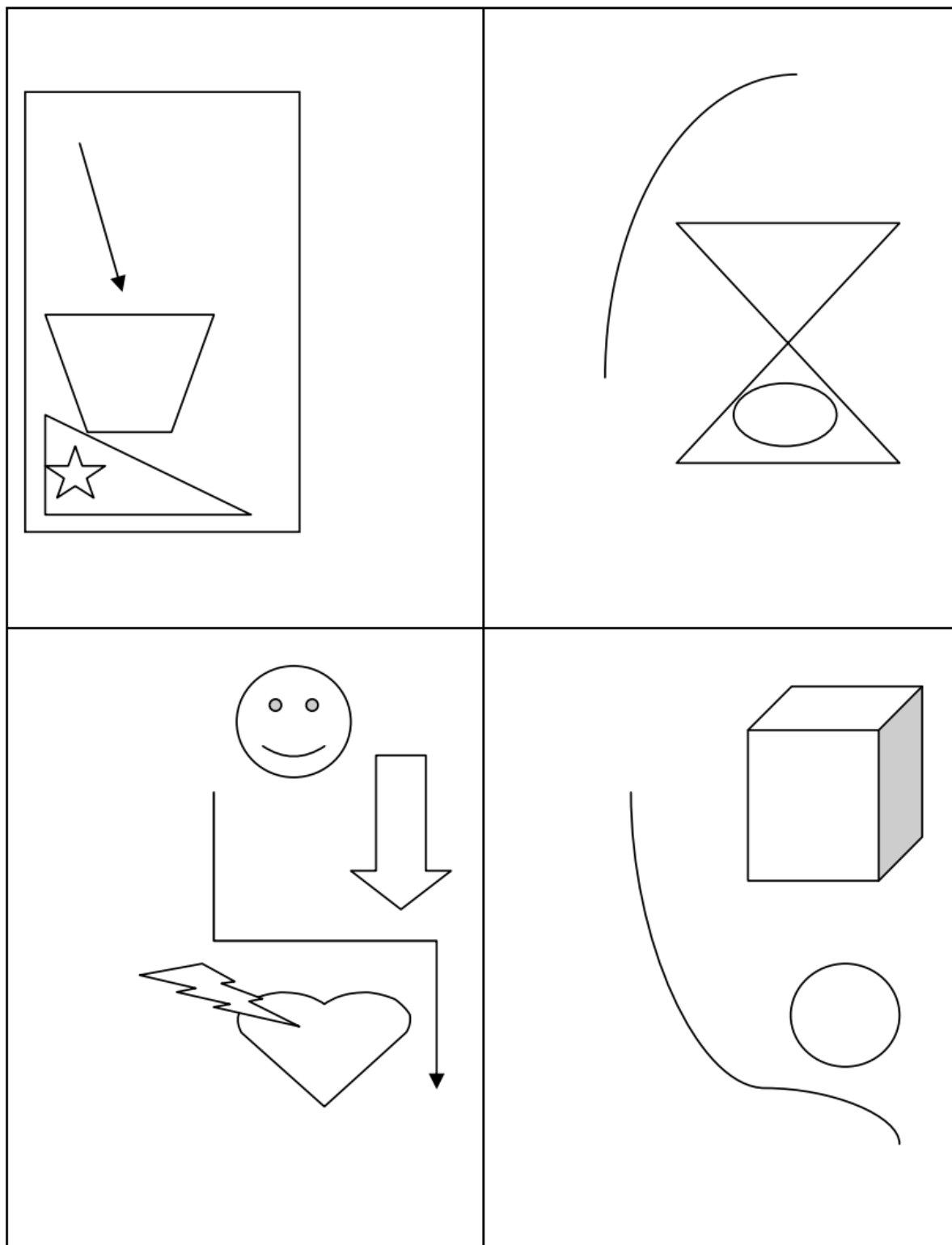
		názorového kontinua na základě toho, do jaké míry s tvrzením souhlasí nebo nesouhlasí (10 = rozhodně souhlasí, 1 = rozhodně nesouhlasí, 5 = neutrální). Před zahájením aktivity by měl lektor účastníkům připomenout, že: • Konflikt je součástí života, o kterém má mnoho lidí smíšené pocity, a také řadu zkušeností - dobrých i špatných. • Nadcházející prohlášení jsou běžné věci, které lidé říkají o konfliktu, a že účastníci by měli vyjádřit svůj vlastní názor. • Na prohlášení neexistují žádné správné nebo nesprávné odpovědi. Po přečtení každého prohlášení by měl lektor účastníkům připomenout, které strany místnosti jsou na stupnici „silně souhlasí“ a „rozhodně nesouhlasí“. Poté, co účastníci našli své místo, lektor jim dá minutu na přemýšlení, aby si mohli utřídit své myšlenky. Lektor poté požádá několik účastníků, kteří se umístili do různých bodů stupnice, jaké jsou důvody, proč si tento bod vybrali. Prohlášení jsou: • <i>Konflikty ničí vztahy.</i> • <i>V každém konfliktu je vítěz a poražený.</i> • <i>V každém konfliktu mohou mít pravdu oba nebo všichni lidé.</i> • <i>Interpersonální konflikt znamená, že něčí potřeby nejsou uspokojovány.</i> • <i>Konfliktu je třeba se vyhnout za každou cenu.</i>		
--	--	--	--	--

		• <i>Pokud v konfliktu prohrájete, je to stejné jako ztratit respekt.</i> • <i>Je důležité postavit se za to, v co věříte, i když s vámi ostatní nesouhlasí.</i> • <i>Pokud jste v konfliktu, měli byste si své pocity nechat pro sebe.</i> • <i>Konflikt je ve všech kulturách stejný.</i> • <i>Konflikt může být zdravý.</i> V závislosti na tempu skupiny může lektor přečíst všechna, nebo pouze některá uvedená prohlášení. Po ukončení aktivity může lektor položit účastníkům následující otázky: • Stalo se něco, co vás překvapilo? • Které tvrzení považujete za nejnáročnější? • Jaké to bylo pro vás?		
11	40	Aktivita: Rušivé chování V první části aktivity si účastníci ve dvojicích přečtou popisy různého rušivého chování, ke kterému může dojít uvnitř nebo vně třídy, jak je uvedeno v materiálu č. 6, a pokusí se přijít na způsoby, jak jim čelit. Následně, po jejich diskuzi, lektor požádá každou dvojici, aby se podělila o své závěry se zbytkem skupiny. Lektor požádá skupinu, aby zformulovala obecné pokyny pro řešení rušivých jevů, a запиše je na tabuli /flipchart. Ve druhé části aktivity lektor vytvoří skupiny 3 účastníků, kteří jsou vyzváni k diskusi o rušivém chování, kterého si všimli při práci a jak s ním zacházejí. Účastníci mohou využít následující otázky:	Práce ve dvojicích Skupinová aktivita	Tabule / flipchart, fixy pera Pracovní materiál č. 6

		• Jaké role jste sledovali ve skupinách, se kterými pracujete? • Jak řešíte rušivé chování ve skupině? • Jak můžete povzbudit členy skupiny, aby převzali větší odpovědnost za řešení rušivého chování? • Jak lze rozvíjet povzbudivější chování? Na konci této aktivity lektor požádá účastníky, aby se podělili o své závěry se skupinou, a požádá je, aby zkontrolovali, jak odlišně nebo podobně reagují na rušivé chování.		
12	20	Aktivita: Konflikt - konstruktivní nebo destruktivní? Lektor vytvoří dvojice a požádá účastníky, aby diskutovali a zapisovali aspekty konfliktu, které považují za destruktivní (např. ničí vztahy, zvyšují stres). Po 5 minutách trenér požádá účastníky o jejich komentáře a zapíše je na tabuli. Účastníci a lektor poté proces opakují, ale zaměřují se na aspekty konfliktu, které považují za konstruktivní. Po uvedení obou aspektů lektor požádá účastníky, aby zvážili: • O kterém aspektu bylo snazší diskutovat a proč? • Co vás překvapilo? • Jak si myslíte, že většina lidí v práci cítí konflikt? • Co jste se při této aktivitě naučili? Lektor se snaží zdůraznit, že bychom měli vidět, že konflikt vede k osobnímu růstu. Měli bychom usilovat o nastavení také situace, která povede k řešení konfliktů, která bude přínosem pro obě strany, která bagatelizuje ničivý dopad konfliktu a nabídne pozitivní výsledek všem zúčastněným stranám.	Práce ve dvojicích Práce všech účastníků v jedné skupině	Tabule / flipchart, Fixy, pera, papír

		Přestávka na kávu		
13	25	Aktivita: Hraní rolí - pozorovatel Lektor vytvoří skupiny 3 účastníků, první z účastníků bude hrát roli A a druhý roli B v konfliktu 1 nebo 2. Třetí účastník bude pozorovatel, který bude sledovat jejich pokus o řešení konfliktu. Lektor instruuje účastníky, že jejich cílem je pokusit se dosáhnout vzájemné dohody, tedy situace, která bude pro obě strany přijatelná, a účastníci by se měli pokusit si vzájemně aktivně naslouchat. Každá dvojice hraje svou roli, zatímco pozorovatel zaznamenává svá pozorování do hodnotícího listu. Účastníci dostanou 10 minut na to, aby si přečetli pokyny a zahráli si situaci - v případě, že jsou rychlejší, může dvojice hrát také jinou situaci. Po dokončení této aktivity se lektor zeptá všech stran, jakého výsledku bylo dosaženo, čeho si během hraní rolí všimly a co by bylo možné vylepšit, aby bylo dosaženo uspokojivějšího výsledku. Lektor také zjišťuje, zda se účastníci ve své práci setkali s podobnou situací a jak byla vyřešena.	Skupinová práce	Tabule / flipchart, fixy, pera, papíry Pracovní materiál č. 7
14	20	Hodnocení a uzavření Lektor shrne celý workshop a požádá účastníky, aby uvedli 3 klíčové dovednosti, které se během workshopu naučili, a poté je sdělili ostatním účastníkům s vysvětlením, proč považují tyto 3 klíčové dovednosti za důležité. Probíhá skupinová diskuse. Účastníci vyplní svůj nástroj sebehodnocení pro oddíl 2.	Práce všech účastníků v jedné skupině	Kopie nástroje sebehodnocení

Pracovní materiál č. 1 - Obrázky pro aktivitu „Kreslení podle pokynů“

Pracovní materiál č. 2 - Pokyny k činnosti špatného posluchače
MLUVČÍ

MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.	MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.
MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.	MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.
MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.	MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.
MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.	MLUVČÍ Myslete na něco, k čemu máte velmi silnou citovou vazbu. Budte připraveni mluvit o tomto tématu po dobu pěti minut.

POZOROVATELÉ

POZOROVATEL Věnujte pozornost tomu, jak se mluvčí a posluchač během konverzace chovají a jak reagují. Měli byste zůstat během celé konverzace potichu.	POZOROVATEL Věnujte pozornost tomu, jak se mluvčí a posluchač během konverzace chovají a jak reagují. Měli byste zůstat během celé konverzace potichu.
POZOROVATEL Věnujte pozornost tomu, jak se mluvčí a posluchač během konverzace chovají a jak reagují. Měli byste zůstat během celé konverzace potichu.	POZOROVATEL Věnujte pozornost tomu, jak se mluvčí a posluchač během konverzace chovají a jak reagují. Měli byste zůstat během celé konverzace potichu.
POZOROVATEL Věnujte pozornost tomu, jak se mluvčí a posluchač během konverzace chovají a jak reagují. Měli byste zůstat během celé konverzace potichu.	POZOROVATEL Věnujte pozornost tomu, jak se mluvčí a posluchač během konverzace chovají a jak reagují. Měli byste zůstat během celé konverzace potichu.

POSLUCHAČI

POSLUCHAČ Pozorně poslouchajte a ve vhodnou dobu pokládejte relevantní otázky.	POSLUCHAČ Přerušujte mluvčího a zabraňte mluvčímu v dokončení věty.
POSLUCHAČ Často měňte předmět diskuze.	POSLUCHAČ Často přerušujte mluvčího.
POSLUCHAČ Často doplňujte mluvčího.	POSLUCHAČ Smějte se, když to mluvčí myslí vážně.
POSLUCHAČ Během hovoru mluvte s někým jiným.	POSLUCHAČ Rozhlédněte se po místnosti a během hovoru vykřikujte.
POSLUCHAČ Dávejte v průběhu hovoru rady, o které jste nebyli požádáni.	POSLUCHAČ Buďte šokováni nebo uraženi tím, co říká řečník.
POSLUCHAČ Neudržujte oční kontakt s mluvčím.	POSLUCHAČ Falešná pozornost - přemýšlejte o něčem jiném, ale snažte se vypadat, jako byste poslouchali.

Pracovní materiál č. 3 - Panto Pletikosa Story

PANTO PLETIKOSA

V čekárně Medical Center v Copa Cabana bylo osmnáct lidí. Na dveřích místnosti, před kterou seděla většina lidí, byla cedule s nápisem „Dr. Panto Pletikosa, psychiatr; Pavica Marich, zdravotní sestra“. V čekárně byl generál oblečený jako civilista, muž v černých botách, běloška s tříletým černým chlapcem, žena s natáčkami ve vlasech, několik dívek a chlapců a muž s velkýmnosem. Na chodbě najednou zazněl ostrý zvuk rychlých kroků; do čekárny vešla dobře vypadající 40letá žena a za ní vysoký muž, který se mračil. Žena popotahovala. Vešli do ordinace lékaře bez klepání. Z venku se ozývaly zvuky automobilů a fukot větru. Byl podzim. Generál oblečený jako civilista právě hlasitě zakašlal, když si jeden z chlapců v čekárně myslel, že uslyšel výstřel. Zrzavá čtyřicetiletá žena náhle vyšla z ordinace lékaře a následovaná dr. Pletikosou držícího se za hlavu. Malý černý chlapec začal plakat.

Pracovní materiál č. 4 - Pohled

OBRÁZEK 1

OBRÁZEK 2

OBRÁZEK 3

OBRÁZEK 4

Pracovní materiál č. 5 - Scénáře

Pracujete na skupinovém projektu a jeden člen nedělá svou práci. Jeho práci jste opakovaně museli dokončit.	Jsi učitel. Jeden ze studentů ve vaší skupině vždy chodí pozdě do třídy.
Když se snažíte pracovat, váš kolega hlasitě telefonuje a vyřizuje si osobní věci.	Jste ředitel školy. Hospitalizovali jste jednoho z učitelů ve vaší škole a všimli jste si, že používá nevhodný humor se studenty ve třídě.
Pracujete v centru pro vzdělávání dospělých. Všimli jste si, že jeden z vašich kolegů je hrubý a rezervovaný, kdykoliv se ho studenti na něco zeptají.	Jste učitel. Jeden z Vašich studentů neustále narušuje hodinu vtipy a zajímavými fakty, které nesouvisí s tématem hodiny.
Váš šéf na Vás neustále nakládá novou práci s malými instrukcemi a nedostatkem času. I přes práci přesčas jste týdně pozadu.	Jste učitel. Jeden ze studentů ve Vaší třídě je velmi neempatický k ostatním a shazuje je, pokud udělají chybu.
Už více než měsíc vozíte svého kolegu do práce. Nikdy vám nenabídl peníze za benzín.	Jste učitel. Jeden z Vašich studentů se během hodiny vždy dívá do svého telefonu.

Pracovní materiál č. 6 - Příklady rušivého chování

Přečtěte si uvedené typy rušivého chování a pokuste se přijít s alespoň dvěma způsoby, jak na ně reagovat konstruktivním způsobem nebo proti nim.

INFORMOVANÝ (dobře informovaný, často netrpělivý a má tendenci dominovat v diskuzích, hádavý)	NEPŘÍTOMNÝ (nemůže se soustředit na dané téma a dospět k závěrům)
ZATÍŽENÝ (má předsudky, často vstupuje do konfliktů, neví, kdy přestat)	ODMÍTNUTÍ ÚČASTI (znučení / pocit, že je na vyšší úrovni než kdokoli jiný / pocit nejistoty)
Příliš nápomocný (rychle reaguje, vždy má odpověď, může ostatní odradit od účasti)	STÍŽNOSTI (často si stěžuje)
KOLIZE (dva nebo více jednotlivců zapojených do konfliktu, oba se snaží prosadit svůj názor)	VYŽADOVÁNÍ POZORNOSTI (stále Vás žádá o Váš názor - může to být pokus buď o provokaci, nebo ze skutečného zájmu)
UKECANÝ (neustále vede diskuzi, které často i nesouvisí s daným tématem)	NEVYJADŘUJÍCÍ SE (nedokáže jasně vyjádřit svůj názor, má potíže s formulací svých nápadů)

Pracovní materiál č. 7 - Hraní rolí a karta hodnocení

SITUACE 1

ROLE A

Pracujete v administrativě v centru pro vzdělávání dospělých. Právě začalo nové pololetí a došlo ke změně obvyklého rozvržení kurzů ve srovnání s předchozím pololetím. Máte málo zaměstnanců a tato změna v rozvrhu byla jedinou možností, která byla vhodná pro všechny lektory a plánované aktivity. Jeden ze studentů však není spokojen se změnou rozvrhu kurzů pro nové pololetí. Přišel si k Vám stěžovat a je velmi rozhněvaný. Rozvrh hodin nemůžete změnit kvůli jednomu žákovi.

ROLE B

Navštěvujete kurz v centru pro vzdělávání dospělých. Nové pololetí právě začalo a oproti předchozímu pololetí došlo ke změně obvyklého rozvržení kurzu. Jste ve stresu, protože nová změna v rozvrhu neodpovídá vaší pracovní době. Pracujete odpoledne každý druhý týden a váš kurz je odpoledne, což znamená, že byste zmeškali polovinu lekcí. Vašeho šéfa váš kurz nezajímá a musí pracovat jen ráno. Přišli jste do administrativní kanceláře a dráždí vás skutečnost, že centrum není flexibilní a nenabízí řešení vašeho problému.

SITUACE 2

ROLE A

Jste nadřazeným učitelem v centru pro vzdělávání dospělých. Centrum právě najalo nového učitele pro jeden z kurzů, které nabízíte. Dáváte novému učiteli nějaký čas, aby se zapracoval, než u něj provedete hospitalizaci, avšak od účastníků kurzu jste již obdrželi několik stížností. Rozhodl/a jste se, že se tedy zúčastníte hodiny nového učitele. Všimli jste si, že na hodinu není dobře připraven, neustále improvizuje a neví, jak zodpovědět dotazy studentů. Víte, že první dojmy jsou pro dospělé studenty velmi důležité a že pokud se kvalita výuky nezlepší, mohou z kurzu odejít. Po hodině máte schůzku s učitelem, abyste se pokusil/a získat jeho zpětnou vazbu a sdělit mu své stížnosti. Je zásadní, aby se zlepšil a věnoval více úsilí svým lekcím.

ROLE B

Jste učitel, který pracuje na částečný úvazek na dvou školách - na základní škole a střední škole. Nedávno Vás najali, abyste vedl kurz v centru pro vzdělávání dospělých, což znamená, že musíte za práci každý den cestovat na tři různá místa. Kromě toho musíte učit tři velmi odlišné typy studentů s různým stupněm kompetencí. V centru Vás najali na poslední chvíli a neměli jste moc času na přípravu před zahájením kurzu. Manažer centra Vám nepředpokládaně sdělil, aniž by Vás předem informoval, že dnes přijde na hospitalizaci a bude sledovat Vaši práci. Po lekci si sednete s manažerem centra, který Vám dává negativní zpětnou vazbu o Vaší výuce. Jste profesionál s více jak 15 lety pedagogické praxe a máte pocit, že Vás tato zpětná vazba Vaší práce uráží.

Hodnocení role

	Šlo dobře	Návrhy na zlepšení
Jasnost konfliktu a fakta o konfliktu		
Porozumění příčině konfliktu		
Aktivně naslouchat jeden druhému		
Práce na hledání společné řeči		
Chtít win-win řešení		
Asertivní komunikace		
Zaměření se na budoucnost, ne na minulost		
Spokojenost s výsledkem a připravenost provádět dohody		

Část 3: Lektorské dovednosti

3.1 Přehled

CÍLOVÁ SKUPINA	- Profesionálové v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků
TÉMATA	- Vytváření pozitivní atmosféry - Skupinová dynamika a soudržnost - Poskytování pokynů a vedení
VÝSLEDKY UČENÍ	- Vytvoření příjemné a uvolněné atmosféry - Podpora studentům poznat jeden druhého - Napomáhat při dodržování souboru pravidel ve třídě, které studenti přijali - Dávat jasné pokyny - Poskytovat pokyny, jak provádět jednotlivé činnosti - Uvést účel a užitečnost každé činnosti
DOBA TRVÁNÍ	6 hodin: - 3 x 45 minut prezenční učení - 3 x 45 minut online učení

3.2 Plán lekce pro prezenční výuku

N.	DOBA TRVÁNÍ (MINUT)	OBSAH / AKCE	POUŽITÉ METODY	ZDROJE A MATERIÁLY
1	15	Aktivita: Tajemné jmenovky Účastníci vytvoří své vlastní jmenovky na kousek papíru, přičemž na každou kartičku zodpoví následující kategorie: 1 – mé koníčky 2 – má oblíbená země 3 - kde byste chtěli být právě teď 4 - domácí práce, které nenávidíte 5 - jídlo, které máte rádi 6 - domácí zvířata Poté, co účastníci dokončí své jmenovky, lektor shromáždí a zamíchá kartičky všech. Účastníci si od lektora vezmou náhodnou kartu, prochází se po místnosti a pokládají různé otázky ostatním účastníkům, aby našli majitele dané kartičky a	Skupinová aktivita	Pera, tužky, fixy, papíry A4

		předali ji správné osobě (účastníci jsou instruováni, aby si navzájem karty neukazovali).		
2	25	Aktivita: Úvodní a rozehrávací aktivity Lektor vytvoří skupiny po 4 osobách a požádá je, aby společně odpověděli na následující otázky: • Jaký je rozdíl mezi úvodní a rozehrávací aktivitou? • Jak prolamujete ledy u svých studentů? Co děláte, když si všimnete, že studenti jsou unavení či neaktivní? Jaké aktivity používáte? • Jaké typy aktivit používáte s novými skupinami studentů, abyste prolomili ledy? • Jaké aktivity používáte k vytvoření a podpoře skupinové soudržnosti? Skupiny napíší své nápady na flipchart a poté je sdílejí se zbytkem skupiny.	Skupinová aktivita	Pera, tužky, fixy, papíry A4 Flipchart
3	15	Aktivita: Umíte pracovat jako tým? Role ve skupině. Aby lektor demonstroval, jak jsou vytvářeny skupiny a jak funguje skupinová dynamika, seskupí účastníky do 2-3 týmů po 7-10 účastnících. Každý tým dostane velký arch papíru a úkol: všichni účastníci se postaví na arch papíru a musí tento arch obrátit na druhou stranu, aniž by někdo z nich z papíru vystoupil. Lektor, účastníkům připomíná, že neexistují žádná pravidla, s výjimkou toho, že (1) musí mít každý člen týmu vždy alespoň jednu nohu na listu a (2) nemohou z listu vystoupit. Po ukončení aktivity probíhá diskuze o tom, jak tuto aktivitu zvládli. Lektor může položit účastníkům následující otázky: • Co fungovalo? • S jakými problémy jste se setkali?	Skupinová aktivita Práce všech účastníků v jedné skupině	Velký arch (1 na 7-10 účastníků) Dostatek volného prostoru bez překážek pro rozložení nejméně 2 velké archy

		• Zvolili jste si svého vůdce? • Jaké byly role jednotlivých osob ve vaší skupině? Vyhovovala každému účastníku jeho role? • Jak dobře jste ve skupině komunikovali? • Co jste se z této aktivity naučili?		
4	10	Prezentace teorie Lektor poskytne krátký teoretický úvod k tomu, jak jsou vytvářeny skupiny a typy skupin.	Prezentace Práce všech účastníků v jedné skupině	Notebook Projektor Prezentace pro oddíl Lektorské dovednosti
5	25	Aktivita: Nakreslete svou profesi Lektor rozdává účastníkům prázdné listy papíru a požádá je, aby nakreslili svou profesi, včetně lidí, kteří jsou součástí jejich týmu, a spojení mezi jednotlivými členy týmu. Cílem této aktivity je vidět vnímanou roli každého účastníka na jeho pracovišti a všimnout si toho, co dělá dobrou týmovou práci. Po 5–10 minutách každý účastník představí a vysvětlí svou kresbu ostatním členům. Lektor se účastníků zeptá, jak dobře se ve své roli cítí a jaký typ skupinové dynamiky jejich tým zaměstnává.	Práce všech účastníků v jedné skupině	Pera, tužky, fixy, papíry A4
		Přestávka na kávu		
6	20	Aktivita: Význam zpětné vazby Lektor požádá 3 dobrovolníky, aby odešli z místnosti. Zbytek skupiny je požádán, aby pomohl lektorovi prokázat dopad různých typů zpětné vazby - žádná zpětná vazba, pouze negativní zpětná vazba a pouze pozitivní zpětná vazba. Skupina poté vymyslí náhodnou cestu místností, kterou musí dobrovolníci následovat - svou „novou práci“. Dobrovolníci jsou do místnosti přivedeni jeden po druhém. Než je	Skupinová aktivita	Flipchart Volné místo pro pohyb

		každý dobrovolník přiveden zpět do místnosti, lektor požádá účastníky, aby odhadli, jak dlouho bude dobrovolníkům trvat, než dokončí svoji cestu, a připomene jim, aby postupovali podle pokynů. Prvnímu dobrovolníkovi by neměli dávat žádnou zpětnou vazbu a pokyny. Druhému dobrovolníkovi mohou dávat pouze negativní zpětnou vazbu (opravit ho a promluvit s ním pouze, když udělá chybu). Třetímu dobrovolníkovi mohou dávat pouze pozitivní zpětnou vazbu (poskytnou povzbuzení, když jsou na správné cestě). Na konci se lektor účastníků zeptá: Jaký vliv má žádná zpětná vazba, častá negativní zpětná vazba a častá pozitivní zpětná vazba na výkon? Lektor pomáhá účastníkům uvědomit si, že zpětná vazba, která je neutrální nebo neodsuzující, pomáhá ostatním stát se více soběstačnými a přirozeně motivovanými.		
7	10	Aktivita: Minové pole Před začátkem aktivity lektor a účastníci rozmístí nábytek a různé předměty po místnosti. Poté vytvoří dvojice, přičemž jedna osoba z každé dvojice bude mít zavázané oči. Osoba, která vidí, vede svého partnera po místnosti a dává mu pokyny, které mu pomohou vyhnout se překážkám, aby se dostal na druhou stranu místnosti. Když se takto dostanou na druhou stranu místnosti, vymění si dvojice své role a ten, který neviděl, nyní dává pokyny druhému ve dvojici. V závěru dojde k vyhodnocení této aktivity a lektor může účastníkům položit následující otázku: Jak museli účastníci ve dvojici komunikovat, aby mohli vést své partnery?	Skupinová aktivita Práce všech účastníků v jedné skupině	Předměty, které mají být použity jako překážky (knihy, láhve s vodou, židle atd.) Volné místo pro pohyb

8	15	Hodnocení a uzavření Lektor shrne tuto část workshopu a požádá účastníky, aby uvedli 3 klíčové dovednosti, které se naučili a poté je sdělili ostatním účastníkům s vysvětlením, proč považují tyto 3 klíčové dovednosti za důležité. Probíhá skupinová diskuse. Účastníci vyplní svůj nástroj sebehodnocení pro oddíl 3.	Práce všech účastníků v jedné skupině	Kopie nástroje sebehodnocení
---	----	--	---------------------------------------	------------------------------

Část 4: Aktivní zapojení studentů

4.1 Přehled

CÍLOVÁ SKUPINA	- Profesionálové v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků
TÉMATA	Témata budou diskutována prostřednictvím zkušeností účastníků vzdělávání, učením se blízkým zájmům účastníků i aktivním učením. - Generování zájmu - Aktivní účast studentů - Orientace na studenta a vytrvalost - Sebevědomí a samostatnost studenta
VÝSLEDKY UČENÍ	- Přispět studentům rozvíjet realistická očekávání a cíle pro jejich učení - Navrhnout úkoly, které jsou dostatečně náročné, aby zapojily studenty, ale nepřekračují kompetence studentů - Poskytnout studentům pozitivní zpětnou vazbu a hodnocení - Zajistit, aby studenti pravidelně zažívali úspěch - Podporovat otázky a další příspěvky studentů - Sdílet co nejvíce odpovědnosti za organizaci procesu učení
DOBA TRVÁNÍ	14 hodin: - 7 x 45 minut prezenční výuka - 7 x 45 minut online učení

4.2 Plán lekce pro prezenční výuku

N.	DOBA TRVÁNÍ (MINUT)	OBSAH / AKCE	POUŽITÉ METODY	ZDROJE A MATERIÁLY
1	90	Téma: Generování zájmu Lektor přivítá účastníky a představí téma prostřednictvím strukturované prezentace s následnými Q&A (20+ 10 min). Účastníci poté diskutují o nadcházejících otázkách a poskytnou své myšlenky k danému tématu. Skupinová práce (15 minut) Témata: - Proč je učení pro mě dobré / relevantní? - Komunikace a jednání vedoucí k učení dospělých. - Volby a omezení účasti na učení. Úvahy o otázkách přístupu, začlenění a nerovností. - Proč chceme učit dospělé. Proč chceme pomáhat dospělým efektivně se učit? - Jak můžeme pomoci dospělým objevit výhody učení? - Proč musíme brát v úvahu hodnotu zaměření se na studenta? Na základě nápadů, myšlenek účastníků vzdělávání lektor diskutuje s účastníky vzdělávání (25 minut). Účastníci vytvoří skupiny o max. 3-5 osob a diskutují o nadcházejících tématech metodou World-Café (rotující lidé se účastní diskuze u jednotlivých „café“ stolů). Na základě diskuse lektor formuluje závěry a doporučení od každého „café“ stolu (20 min) Lektor zapíše hlavní myšlenky na flipchart.	Prezentace Skupinová práce Diskuze	Doporučená videa ke zhlédnutí: 4 kroky zapojení studentů - https://www.youtube.com/watch?v=t2CAk7QjMKM CEDEFOP - Podpora vzdělávání dospělých - https://www.cedefop.europa.eu/files/9099_en.pdf Dopad zprávy GEM 2020 na inkluzi a vzdělávání: https://en.unesco.org/gem-report/report/2020/inclusion
2	90	Téma: Aktivní účast studentů	Prezentace Skupinová práce	Doporučená videa ke zhlédnutí:

		Lektor představí téma s pomocí strukturované prezentace s následnými Q&A (20+ 10 min) Účastníci poté diskutují o o konkrétních aspektech účasti na základě znalostí a dovedností vyvinutých v oddíle 1: Lektor navolí atmosféru pro skupinovou práci (20 minut), aby mohli účastníci diskutovat. Například: • Hnací síly, které přesouvají zájem o aktivní účast na vzdělávání dospělých; • Specifické nástroje pro zvýšení aktivní účasti na aktivitách vzdělávání dospělých - dialog, používání her a hraní rolí, setkání se skupinami prostřednictvím procesu zaměřeného na člověka ve výuce a učení; • Dimenze problémového učení s reflexivním a kritickým myšlením, které je třeba sledovat; • Zkušenosti s učním; • Tematizace učení prostřednictvím zájmů a problémů studentů; • Jaký je dopad komunity / místa? (např. učící se města, regiony a učící se komunity). Na základě výše uvedených otázek lektor pomůže účastníkům formulovat myšlenky a přemýšlet o náročných aspektech zapojení studentů. (20 minut). Lektor požádá účastníky, aby identifikovali alespoň 2–3 skutečné situace, které mohou ovlivnit účast dospělých studentů, pokud jde o obsah (formát), místo, metody použité na otázky jako: ➤ Jaké jsou hlavní důvody účasti na vzdělávání dospělých? ➤ Jaké jsou podle vás hlavní překážky zapojení do vzdělávání dospělých?	Diskuze	Oslovení dospělých studentů - https://www.youtube.com/watch?v=ALWb191DFXY https://epale.ec.europa.eu/en/blog/how-engage-adult-learners https://epale.ec.europa.eu/en/themes/community-learning Učící se města: https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities
--	--	---	----------------	---

		➤ Jaký je podle vás způsob, jak proměnit zájem v aktivní účast dospělého studenta? ➤ Jak mohou terénní a komunitní opatření pomoci dosáhnout přístupu a spravedlnosti? Na základě diskuse lektor formuluje závěry a sepíše doporučení na flipchart (20 min)		
3	90	Téma: Orientace na studenta a vytrvalost Lektor představí téma prostřednictvím strukturované prezentace s následnými Q&A (20+ 10 min) Účastníci diskutují o dopadu studijního prostředí a dalších vnějších motivací, např. Podpora komunity, uznání účasti na učení a zdůraznění změn, kterých má být dosaženo prostřednictvím rozvoje kvality individuálních a komunitních dovedností a kompetencí. Lektor nyní přestaví účastníky pro skupinovou práci (25 minut), aby diskutovali o některých konkrétních aspektech. Například: • Propojení zapojení s výsledky učení a cíli; • Poskytování podpory a zpětné vazby při učení k posílení vytrvalosti; • Překážky a možnosti veřejného uznání učení dospělých a komunit; • Propojení mezi společenskými fokusy (aspekty občanství) a ekonomickými výhodami (zaměstnatelnost) jako určujícími faktory; • Zdůraznění učení prostřednictvím inkluzivního vzdělávání - odpovědnost pedagogů. Na základě formulovaných stanovisek lektor umožní účastníkům propojit úvahy o náročných aspektech s navrhovanými akcemi).	Prezentace Skupinová práce Diskuze	GRALE4 - 4. globální zpráva o vzdělávání a vzdělávání dospělých: nenechte nikoho pozadu: účast, spravedlnost a začlenění https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000372274 https://www.dvv-international.de/en/adult-education-and-development/editions/aed-842017-inclusion-and-diversity https://epale.ec.europa.eu/en/themes/community-learning

		Shromážděním krátkých zpětných vazeb od každé skupiny lektor sepiše závěry a doporučení na flipchart (15 min)		
4	90	Téma: Sebevědomí žáka a samostatnost žáka Lektor představí téma prostřednictvím strukturované prezentace s následnými Q&A (20+ 10 min) Lektor seznámí účastníky se skupinovou prací (25 minut), aby diskutovali o některých konkrétních aspektech. Například: • Autonomie a intimita učení; • Vzdělávací cíle ke splnění a splnění očekávání studentů; • Posílení dialogu a diskurzu mezi pedagogem a studenty (freireanský přístup); • Podpora učení s dospělými místo pouhé výuky dospělých; • Očekávání / potřeba kritického myšlení a reflexe od studentů; • Dopad samořízeného učení. Na základě nápadů účastníků, lektor zformuluje závěry účastníků a sepiše je na flipchart (15 min)	Prezentace Skupinová práce Diskuse	Bélangerova kniha o vlastní konstrukci a sociální transformaci: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244440 Na Freire: https://infed.org/mobi/?s=freire https://www.dvv-international.de/en/adult-education-and-development/editions/aed-852018-role-and-impact-of-adult-education

Oddíl 5: Digitální nástroje ve vzdělávání dospělých

5.1 Přehled

CÍLOVÁ SKUPINA	- Profesionálové v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků - Ačkoli jsou nástroje primárně popsány v kontextu prezenčního učení, lze je použít i při výuce online
TÉMATATA	- Integrace digitálních nástrojů do práce, výuky a učení - Výběr vhodných nástrojů podle výsledků učení a profilu studenta
VÝSLEDKY UČENÍ	- Vytvořit, organizovat a vést výuku pomocí digitálních nástrojů - Motivovat studenty, aby ve výuce používali vzdělávací platformy - Vyhodnotit proces učení pomocí digitálních nástrojů

	- Využít online výukové zdroje a platformy ke zdokonalení svých kompetencí, vyhledat radu a spojit se s dalšími profesionály v sektoru AE
DOBA TRVÁNÍ	10 hodin: - 5 x 45 minu prezenční výuka - 5 x 45 minut online učení

5.2 Plán lekce pro prezenční výuku

N.	DOBA TRVÁNÍ (MINUT)	OBSAH / AKCE	POUŽITÉ METODY	ZDROJE A MATERIÁLY
1	5	Úvod - lektor přivítá účastníky, představí se a představí témata páté části vzdělávacího programu.	Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor / TV Prezentace
2	15	Aktivita: Kde stojíte Lektor čte různá prohlášení o používání digitálních nástrojů / platforem ve výuce; účastníci deklarují, zda s prohlášeními souhlasí nebo ne, a to tak, že se postaví před / pod papír s nápisem ANO, NE nebo MOŽNÁ a vysvětlí svůj výběr. Tyto papíry jsou pověšeny na zdi uvnitř nebo vně učebny. Zatímco jedna skupina účastníků vysvětluje svou volbu, druhá naslouchá, a připravuje si protiargumenty. Seznam prohlášení: 1 Upřednostňuji prezenční kurzy profesionálního rozvoje před online kurzy. 2 Integrace IT do výuky je časově náročná. 3 Vzdělávací aktivity formou her zlepšují výsledky studentů. 4 Technologie je méně smysluplná než tradiční učení. 5 Kurzy vyučované v online formátu umožňují pouze minimální zapojení studentů. V závislosti na dostupném čase a délce odpovědí účastníků může	Práce všech účastníků v jedné skupině Diskuze	Volné místo pro pohyb Papíry s poznámkou ANO, NE a MOŽNÁ Lepicí páska, lepidlo nebo špendlíky

		lektor použít pouze některá nebo všechna uvedená prohlášení.		
3	15	Aktivita: Strom kompetencí Účastníci si vyberou, postavu (ducháčka) u které mají pocit, že odpovídá jejich úrovni digitálních dovedností a vybarví ji. Účastníci předvedou svůj strom a vysvětlí ostatním svou volbu. Lektor naslouchá, komentuje a na konci této aktivity poskytuje krátké shrnutí.	Práce všech účastníků v jedné skupině Diskuze	Pracovní materiál č. 1 Strom kompetencí Pera a tužky, pastelky
4	30	Aktivita: Doporučení kolegů Ve skupinách nebo ve dvojicích si účastníci napíší nástroje a platformy, které pravidelně používají při své práci. Vyberou 3 IT nástroje nebo platformy, které by doporučili ostatním účastníkům a zdůvodní proč. Účastníci zapíší své závěry na papír nebo flipchart a předloží je ostatním účastníkům. Každá dvojice / skupina obdrží jedno z následujících témat: - lektorování kurzu - kvízy / hodnocení - prezentace - zpětná vazba - tvorba obsahu / multimédia - marketing Skupiny nebo dvojice mohou diskutovat o jednom tématu, nebo více nabízených tématech; lektor může účastníkům přiřadit všechny nebo pouze některé kategorie. Lektor sleduje, jaké nástroje / platformy jsou pro ostatní účastníky nové a se kterými se chtějí více seznámit.	Skupinová práce Diskuze	A4 nebo flipchartový papír, fixy, pera a tužky
5	25	Aktivita: Kritéria pro výběr nástroje	Skupinová práce Diskuze	Pera a poznámkové materiály (papíry) Flipchart

		Ve dvojicích nebo skupinách účastníci diskutují a zapisují všechny kritéria a faktory, které berou v úvahu, když plánují přípravu vzdělávacího kurzu. (účastníci si mohou zapsat každé kritérium na samostatný kousek papíru). Poté, co účastníci dokončí své seznamy, nebo vyprší jejich přidělený čas, lektor odhalí hlavní otázky, které se obvykle používají při tvorbě kurzu: KDO? PROČ? KDY? KDE? K ČEMU? CO? JAK? Účastníci přečtou svá kritéria a řeknou, do jaké kategorie si myslí, že dané kritérium patří - lektor to zapíše na flipchart, případně toto kritériu připojí do správné kategorie. Lektor shrne, že neexistuje univerzální řešení, protože na naše použití konkrétního nástroje má vliv řada faktorů. Lektor rozdává leták se všemi kategoriemi jako připomenutí pro účastníky		Fixy Pracovní materiál č. 2 Kritéria pro výběr nástroje
	15	Přestávka na kávu		
6	25	Aktivita: Nearpod (pozn. Nearpod je oceněný výukový software, který studenty zaujme interaktivními vzdělávacími zážitky. S programem Nearpod mají studenti možnost účastnit se lekcí, které obsahují virtuální realitu, 3D objekty, simulace PhET a mnoho dalšího. Interaktivní softwarové funkce posilují hlas studentů prostřednictvím aktivit, jako jsou otevřené otázky, hlasování, kvízy, rady pro spolupráci a další! Studenti se budou učit a bavit se). Lektor požádá účastníky, aby se podělili o to, jaké nástroje používají	Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Pera a poznámkové materiály Notebook Projektor / TV

		pro prezentaci, proč, a co se jim na jejich nástroji líbí či nelíbí. Lektor představí Nearpod a předvede jeho hlavní vlastnosti: - jak vytvořit prezentaci (nahrát existující PowerPoint / obrázek nebo vytvořit nový snímek) - typy snímků (snímek obsahu, snímek aktivity) - jak zahájit prezentaci se studenty - možnosti zapojení studentů (snímky aktivit) - omezení v bezplatné verzi Lektor žádá účastníky, aby vysvětlili, kdy / co by pro Nearpod použili.		
7	35	Aktivita: QR kódy Účastníci si vyzkouší aktivitu QR kódu z pohledu studenta. Účastníci si do svých telefonů stáhnou skener QR kódů. Trenér spáruje účastníky, účastníci se pohybují uvnitř / vně učebny a skenují kódy vylepené na stěnách. Účastníci hledají odpovědi na otázky ve svých podkladech (musí odpovídat na otázky s odpověďmi, tj. Obsah QR kódu s otázkou na dotazníku) - jedna osoba zapíše odpověď, druhá naskenuje kód a čte obsah vložený v kódu. Po dokončení této aktivity lektor zkontroluje odpovědi se skupinou. Vysvětlení a reflexe - Lektor předvede, co lze vložit do QR kódu a předá účastníkům odkaz na dvě uživatelsky přívětivé stránky (www.qr-code-generator.com, qrinfopoint.com) Účastníci diskutují o následujících otázkách (skupinová práce nebo práce ve dvojicích): - Jaké jsou možné problémy s použitím QR kódů? Jak byste je vyřešili? - Jaké metody jsme zahrnuli? Jaké styly učení jsme obstarávali?	Skupinová práce Prezentace	Internet Smartphony účastníků QR kódy Pracovní materiál č. 3 - 5

		Jaké aktivity byste mohli dělat s QR kódy (vzhledem k tomu, co lze do kódu vložit)? Lektor sleduje názory účastníků v plenární diskusi a vyhodnocuje je.		
8	30	Aktivita: Kvíz Lektor otevře odkaz kvíz kvízu, účastníci se připojí prostřednictvím přístupového kódu na obrazovce a odpovídají na otázky. Vysvětlení a reflexe Lektor a účastníci zkontrolují výsledky a diskutují, které otázky byly obtížné, snadné, jaké jsou správné odpovědi, jaké jsou statistiky. Lektor vysvětlí, jak přidat do kvízu otázky (teleportovat versus vytvořit nový) a spustit uložený kvíz. Lektor požádá účastníky, aby nástroj kriticky vyhodnotili: Jaké jsou možné nevýhody používání tohoto nástroje? Jak jim čelíme? Co tento nástroj nabízí oproti ostatním nástrojům? K čemu byste jej použili?	Individuální práce Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor / TV Internet Zařízení pro účastníky (počítače, tablety nebo smartphony - účastníci mohou používat vlastní smartphony) Odkaz na Kvíz kvízu (tento nebo jakýkoli jiný)
9	20	Aktivita: Edpuzzle Účastníci dokončí krátkou aktivitu Edpuzzle dle pokynů lektora (připojte se k otevřené třídě, aktivujte se, sledujte video a odpovídejte na otázky vložené do videa) Vysvětlení a reflexe Lektor vysvětlí, jak vyhledávat aktivity / videa na Edpuzzle, jak oříznout video, jak do videa přidávat otázky a jak přiřadit video k otevřené třídě a začít žít. Lektor požádá účastníky, aby nástroj kriticky vyhodnotili: Kdy byste tento nástroj použili? Ve které části lekce? Za jakým účelem? Co můžete procvičovat?	Individuální práce Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor / TV Internet Zařízení pro účastníky (počítače, tablety nebo smartphony - účastníci mohou používat vlastní smartphony) Odkaz na Edpuzzle (tento nebo jakýkoli jiný)
	15	Přestávka na kávu		

10	30	Aktivita: Mikro-učení Ve skupinách nebo ve dvojicích si účastníci vyberou téma a výsledky a pomocí digitálních nástrojů vytvoří 10 - 15 minutovou výukovou aktivitu. Po dokončení každá dvojice / skupina představí svůj nápad ostatním účastníkům. Lektor dává účastníkům zpětnou vazbu.	Skupinová práce	Pera a poznámkové bloky
11	15	Hodnocení a uzavření Lektor shrne tento výukový oddíl a požádá účastníky, aby uvedli 3 dovednosti, které se během workshopu naučili, a poté je sdělili ostatním účastníkům s vysvětlením, proč považují tyto 3 dovednosti za zajímavé nebo důležité. Probíhá skupinová diskuse. Účastníci vyplní svůj nástroj sebehodnocení pro oddíl 5.	Práce všech účastníků v jedné skupině	Kopie nástroje sebehodnocení

Pracovní materiál č. 1 - Strom kompetencí

Pracovní materiál č. 2 - Kritéria pro výběr nástroje

KDO? Kdo jsou účastníci? Kolik toho o tématu už vědí? Jaký je věk účastníků, rozdělení podle pohlaví, kulturní mix, hierarchie v práci?

PROČ? Jaký je celkový cíl učení? Co se účastníci chtějí naučit? Zúčastňují se školení dobrovolně?

KDY? Kolik času je na školení k dispozici? Existují nějaká časová omezení týkající se práce nebo sezóny?

KDE? Kde bude školení probíhat? Uvnitř nebo venku? Jaké vybavení je k dispozici?

K ČEMU? Jaké jsou cíle školení? Co budou účastníci moci po školení dělat jinak?

CO? Co konkrétně se účastníci naučí? Jaké nové znalosti, dovednosti a postoje chcete rozvíjet?

JAK? Do jakých vzdělávacích aktivit se účastníci zapojí, aby se naučili obsah? Jednotlivé kroky školení? Jak vyhodnotíte školení?

Pracovní materiál č. 3 - Kvízové kódy QR

(EDpuzzle)

(Vytvářejte interaktivní prezentace a kvízy.)

(Vytvořte kartičky.)

(Digitální stopa)

(Kahoot)

(.edu)

(Informace, komunikace, tvorba obsahu,
bezpečnost a řešení problémů.)

(Umožňuje ostatním remixovat, vylepšovat a
stavět na vaší práci nekomerčně.)

Pracovní materiál č. 4 - Otázky QR kvízu

1. Tento nástroj můžete použít k:

2. Tento nástroj můžete použít k:

Quizlet

3. Který nástroj lze použít ke správě kvízů, diskusí nebo průzkumů?

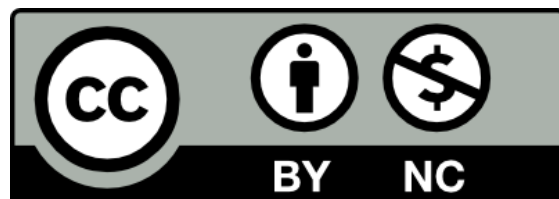
4. Který nástroj lze použít k vložení otázek, komentářů a vysvětlení do videí?

5. Jak můžeme nazvat stopu dat, která vytváříme při používání internetu (webové stránky, které navštívujeme, e-maily, které posíláme, a informace, které odesíláme online službám.

6. Které doménové jméno se používá výhradně pro vzdělávací instituce?

7. Jaké jsou klíčové oblasti digitální kompetence?

8. Co tato licence dělá?

Pracovní materiál č. 5 - Klíč odpovědi na kvíz QR

1. Tento nástroj můžete použít k:

A) K vytváření interaktivní prezentace a kvízů.

2. Tento nástroj můžete použít k:

B) vytváření kartiček.

3. Který nástroj lze použít ke správě kvízů, diskusí nebo průzkumů?

C) Kahoot

4. Který nástroj lze použít k vložení otázek, komentářů a vysvětlení do videí?

D) EDpuzzle

5. Jak můžeme nazvat stopu dat, kterou vytváříme při používání internetu (webové stránky, které navštěvujeme, e-maily, které posíláme, a informace, které odesíláme online službám).

E) Digitální stopa

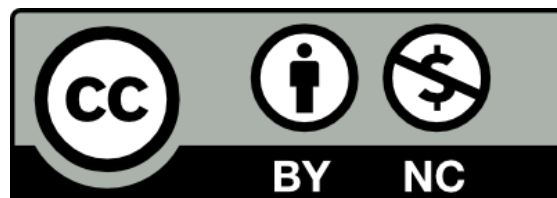
6. Které doménové jméno se používá výhradně pro vzdělávací instituce?

F) .edu

7. Jaké jsou klíčové oblasti digitální kompetence?

G) Informace, komunikace, tvorba obsahu, bezpečnost a řešení problémů.

8. Co tato licence dělá?

H) Umožňuje ostatním remixovat, vylepšovat a stavět na vaší práci nekomerčně.

Oddíl 6: Marketing ve vzdělávání dospělých

6.1 Přehled

CÍLOVÁ SKUPINA	- Profesionálové v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogických i nepedagogických pracovníků
TÉMATA	- Marketing a marketingový mix pro vzdělávací instituce - Využití digitálních nástrojů při marketingové propagaci vzdělávacích produktů
VÝSLEDKY UČENÍ	- Pochopit význam marketingu ve vzdělávacím sektoru - Porozumět marketingovému mixu (produkt, cena, propagace, místo, lidé) a umět tento nástroj používat ve vzdělávací instituci - Objevit a definovat segment trhu pro vzdělávací produkt, například vzdělávací kurz - Navrhnout a vyvinout vzdělávací produkt a určit jeho vlastnosti v souladu s potřebami segmentu cílového trhu - K marketingové propagaci vzdělávacího produktu používat digitální nástroje (např. grafický nástroj Canva, sociální sítě)
DOBA TRVÁNÍ	10 hodin: - 5 x 45 minut prezenční učení - 5 x 45 minut online učení

6.2 Plán lekce pro prezenční výuku

N.	DOBA TRVÁNÍ (MINUT)	OBSAH / AKCE	POUŽITÉ METODY	ZDROJE A MATERIÁLY
1	10	Úvod - lektor přivítá účastníky v 6. části vzdělávacího programu. Představí témata a výsledky učení této části vzdělávacího programu.	Práce všech účastníků v jedné skupině Prezentace	Notebook Projektor Prezentace s názvem „Sekce 6 - Marketing ve vzdělávání dospělých“
2	45	Marketing ve vzdělávání dospělých Účastníci vytvoří dvojice. Úkolem každé dvojice je najít srozumitelnou odpověď na dvě otázky pomocí internetu: Co je to marketing? Proč je marketing důležitý pro vzdělávací instituce? Každá dvojice poté nahlas představí své odpovědi na výše položené dvě otázky.	Skupinová práce Diskuze	Studenti musí mít notebooky nebo mobilní telefony připojené k internetu Projektor Video: například - Úvod do marketingu https://www.youtube.com/watch?v=i1xz5Kv-7VY

		Lektor poté shrne nejdůležitější a nejzajímavější názory prezentované účastníky. Lektor ukáže několik videí z YouTube, která definují marketing. Pokud učíte skupinu anglicky mluvících účastníků, můžete použít anglické video, které zde zmiňujeme. https://www.youtube.com/watch?v=i1xz5Kv-7VY Pokud účastníci vašeho tréninkového programu nerozumí anglicky, můžete najít podobné video v jiném jazyce.		
3	35	Marketingový mix - 5P Product, Price, Promotion, Place, People (produkt, cena, propagace, místo, lidé) Lektor představí 5P marketingu jako model, který pomáhá vzdělávacím institucím definovat nabídku zákazníkům z hlediska produktu, ceny, propagace, místa a lidí tak, aby nabídka splňovala konkrétní potřeby nebo poptávku zákazníků. Na začátku může lektor účastníkům ukázat krátké video nebo dvě videa s jednoduchým vysvětlením marketingového mixu. Poté lektor představí jednotlivé prvky marketingového mixu a se studenty diskutuje, jakou roli hrají tyto prvky marketingového mixu ve vzdělávání. Lektor využívá prezentaci s názvem „Sekce 6 - Marketing ve vzdělávání dospělých“.	Prezentace Diskuze	Prezentace s názvem „Sekce 6 - Marketing ve vzdělávání dospělých“. Studenti musí mít notebooky nebo mobilní telefony připojené k internetu Projektor Video: například - 5 P marketingu https://www.youtube.com/watch?v=ofk6c3oajig Video: například - Zjednodušené 4 P marketingového mixu https://www.youtube.com/watch?v=Mco8vBAwOmA
	15	Přestávka na kávu		
4	5	Účastníci si v dalších částech sekce 6 procvičí, jak vytvořit atraktivní vzdělávací produkt - vzdělávací kurz pro konkrétní segment trhu. Lektor přečte účastníkům následující příběh o Monice: Monika pracuje	Učení se praxí Skupinová práce	Flipchart

		jako učitelka v centru pro vzdělávání dospělých. Nedávno jela autobusem do zahraničí. Mnoho lidí ve věku 40+ cestovalo také autobusem. Mluvila s dámou, která seděla v autobuse vedle ní, o cestování. Paní jí řekla, že miluje cestování, ale do zahraničí jezdí jen výjimečně, protože nemluví anglicky. Řekla, že nechce zažít trapné situace vyplývající z její neschopnosti reagovat v angličtině v základních situacích v zahraničí. Monika se paní zeptala, proč nechodí na kurz anglického jazyka. Paní jí řekla, že už absolvovala dva kurzy angličtiny, ale bylo toho na ni příliš. Spousta gramatiky a slovní zásoby, které na dovolené v zahraničí nepotřebuje. Lektor napíše na flipchart: Produkt - vzdělávací kurz „ZÁKLADY ANGLIČTINY PRO DOVOLENOU V ZAHRANIČÍ“		
5	65	Jak definovat cílový segment trhu pro vzdělávací kurz? Prvním úkolem účastníků bude specifikovat cílovou skupinu na trhu. Kdo jsou potenciální zákazníci vzdělávacího kurzu Moniky? Lektor napíše na flip: Cílový segment trhu - Kdo jsou potenciální zákazníci našeho vzdělávacího kurzu „ZÁKLADY ANGLIČTINY PRO DOVOLENOU V ZAHRANIČÍ“? Lektor zdůrazní, že nestačí jednoduše říci, že naši cílovou skupinou jsou dospělí jako dáma z autobusu; musíme také být schopni odpovědět na další otázky, například: 1. Jaká vylepšení života očekávají potenciální zákazníci (účastníci) od absolvování vzdělávacího kurzu? = Jaké jsou jejich vzdělávací potřeby?	Učení se praxí Skupinová práce	Flipchart

		2. Jaký konkrétní kurz hledají? = Jaké kvality vzdělávacího kurzu jsou pravděpodobně důležité pro naši cílovou skupinu - délka, obtížnost, jaký by měl být lektor, kolik hodin týdně, jaký typ výuky? 3. Jakou formu studia preferují účastníci kurzu (prezenční, online nebo kombinovaným studiem)? 4. Jakého věku jsou lidé v cílové skupině? 5. Jaká je jejich současná úroveň angličtiny? 6. Odkud jsou? 7. Kde je najdeme? = Například, na jakých sociálních médiích jsou k dispozici pro naši propagaci? 8. Podle jakých kritérií si vyberou kurz, kterého se zúčastní? = Cena, kvalita kurzu, kvalita a pověst poskytovatele vzdělávání, získaný certifikát, recenze na internetu, doporučení přátel atd. Účastníci společně s lektorem hledají odpovědi na výše uvedené otázky a zapisují si poznámky na flipchart. Pokud neznají odpověď, mohou se přímo zeptat cílových skupin. Mohou zavolat rodičům, příbuzným, přátelům, kteří potenciálně patří do cílové skupiny, a požádat je o názor. Nic není lepší než přímá komunikace s potenciálními zákazníky! Lektor může flipchartové listy s poznámkami pověsit na stěny třídy, aby je účastníci měli stále na očích.		
6	20	Cílová skupina našeho produktu - shrnutí. Lektor spolu s účastníky vybere nejdůležitější charakteristiky cílové skupiny, kterým musí kurz vyhovovat. Lektor tyto vlastnosti na flipchartu označí červeně. Lektor poděkuje účastníkům za spolupráci a nápady a informuje je,	Učení se praxí Skupinová práce Shrnutí	Flipchart

		že po přestávce na kávu budou pokračovat v tvorbě produktu. Budou definovat formu a vlastnosti kurzu, aby vyhovovaly potřebám cílové skupiny, kterou již účastníci identifikovali a popsali výše.		
	15	Přestávka na kávu		
7	35	Náš produkt a jeho vlastnosti. Úkolem účastníků je popsat vzdělávací produkt - jazykový kurz. Tento kurz musí splňovat potřeby naší cílové skupiny, kterou jsme již popsali. Název vzdělávacího kurzu: „ZÁKLADY ANGLIČTINY PRO DOVOLENOU V ZAHRANIČÍ“ Je tento název dokonalý, mohou účastníci navrhnout lepší titul? Rozsah kurzu v hodinách: Co navrhuji účastníci? Učební dny a denní čas: Co navrhuji účastníci? Forma studia (prezenční, online nebo kombinovaná): Co navrhuji účastníci? Jaké znalosti účastníci získají: Kolik anglických slov se studenti naučí? Kolik frází se během kurzu naučí? Co navrhuji účastníci? Jaké dovednosti se účastníci jazykového kurzu naučí: Účastníci by si měli vybrat některé ze seznamu a přidat další, například: Po absolvování kurzu budou studenti schopni: ▪ Zvládnout situaci, kdy jsou osloveni osobou, která mluví cizím jazykem. ▪ Nakoupit potraviny v zahraničí v obchodě, na trhu, v supermarketu.	Učení se praxí Skupinová práce	Flipchart

		▪ Pobývat v hotelu a komunikovat v běžných situacích v hotelu (snídaně, check-in a check-out, řešení závad a nedostatku hotelového pokoje atd.). ▪ Komunikovat během cesty do zahraničí a zpět (cestování autobusem, letadlem, vlakem nebo autem). ▪ Komunikovat v restauraci v zahraničí. ▪ Představit sami sebe v angličtině (kdo jsem, odkud jsem, co tady dělám atd.) ▪ Užít si prohlídku památek a zvládnout komunikační situace, se kterými se během prohlídky památek mohou setkat. ▪ Komunikovat ve směnárně nebo v bance. ▪ Komunikovat během nakupování na trhu a v dárkových obchodech. ▪ Zvládnout zdravotní komplikace, např. najít lékařskou pomoc nebo si koupit léky. Cena kurzu: Co navrhuji účastníci? Osvědčení: Co navrhuji účastníci?		
8	10	Hodnocení a uzavření Lektor shrne, co se účastníci v této části vzdělávacího programu naučili. Lektor představí účastníkům část programu, kterou budou studovat samostatně online, a požádá každého účastníka, aby vyhodnotil tuto část vzdělávacího programu - přidělil jednu až pět hvězdiček. Každý účastník může ke svému hodnocení přidat také krátký komentář.	Práce všech účastníků v jedné skupině	Flipchart

Bulgarian Development Agency

USTANOVA ZA
OBRAZOVANJE
ODRASLIH | ADULT
EDUCATION
INSTITUTION

AKLUB

Erasmus+

Projekt strategického
partnerství STEMS:

Podpora učitelů a
zaměstnanců při
motivování dospělých
studentů

Číslo projektu: 2019-1 -
HU01-KA204-061167

*Podpora Evropské
komise při tvorbě této
publikace nepředstavuje
souhlas s obsahem,
který odráží pouze
názory autorů, a Komise
nemůže být zodpovědná
za jakékoliv využití
informací obsažených v
této publikaci.*